

zaaknummer 2013 W 1042

2 april 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevr. mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 november 2013. Op 27 januari 2014 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht (hierna: de Congregatie).

Op 12 februari 2014 is een brief (met bijlagen) van mr. N.D. Geraads binnengekomen. Op 25 februari 2014 is een brief binnengekomen van [naam].

Op 13 maart 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Geraads, voornoemd. Namens de Congregatie is Provinciale Overste [naam], voornoemd, verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is omstreeks 1960 gestart met een ULO-opleiding aan [school] te [plaats]. Hoewel hij altijd goede resultaten had, had klager in de derde klas (1962/1963), de eindexamenklas, ineens minder goede resultaten. Volgens het schoolhoofd had klager bijles nodig in Engels en Aardrijkskunde. Deze 'bijlessen' werden gegeven door aangeklaagde op de zolder van het gebouw. Op deze zolder vonden ook muzieklessen plaats, zo herinnert klager zich nog.

2.2. Als klager bijles had, moest hij in zijn eentje naar de zolder toe waar aangeklaagde was. Aangeklaagde begon dan aan klager (te) moeilijke vragen te stellen. Als klager bij

uitzondering het antwoord op de vraag wel wist, dan leek het net of aangeklaagde het antwoord niet wilde horen. Als klager de vraag echter fout beantwoordde, pakte aangeklaagde klager bij het hoofd en duwde het hoofd van klager tegen zijn kruis. Klager voelde dan dat aangeklaagde een stijve had. Aangeklaagde begon dan te slaan op de billen van klager over zijn kleding heen. Dit duurde zo enkele minuten. Op een bepaald moment was aangeklaagde kennelijk klaar en liet hij het hoofd van klager los. Als klager dan omhoog keek, keek aangeklaagde wild uit zijn ogen en had hij slijm rondom zijn mond. Klager voelde dat aangeklaagde seksueel opgewonden was en met de wetenschap van vandaag weet klager dat aangeklaagde stopte als hij klaargekomen was. Soms gebeurde het na het klaarkomen, na een korte onderbreking, nog een keer dat klager met zijn hoofd tegen het kruis van aangeklaagde werd geduwd. Dit was echter eerder uitzondering dan regel en vond meestal op een woensdag plaats. Aangeklaagde hield bij het voorgaande zelf zijn kleding aan en heeft klager ook nooit onder zijn kleding betast. Dit heeft ongeveer gedurende 4 maanden lang 3 à 4 keer per week plaatsgevonden.

2.3. Het seksueel misbruik is door toeval geëindigd. Klager was lid van de plaatselijke voetbalvereniging en zijn vader kwam vaak kijken. Na afloop van zo'n training vroeg de vader van klager wie die man was met die damesfiets die bij het doel stond. Dit was aangeklaagde. Hakkelend heeft klager het een en ander tegen zijn vader verteld. Later heeft klager van zijn vader gehoord dat deze al voelde dat er iets niet in de haak was met klager. Klager heeft van horen zeggen dat zijn vader later op die dag verhaal is gaan halen bij het klooster van de broeders. Klager is vervolgens door zijn huisarts onderzocht. Deze heeft klager een slaapkuur van ongeveer zeven dagen voorgeschreven. Klager is daarna weer teruggegaan naar school. Aangeklaagde heeft hij daar vervolgens nooit meer gezien. Volgens klager is aangeklaagde geschorst en naar een psychiatrische inrichting gestuurd.

2.4. Klager weet nog dat hij vanaf dat moment op school geen enkele voldoende meer kreeg, behalve voor gym. Naar de mening van klager hebben de broeders wraak op hem genomen. Klager herinnert zich met goed gevolg examen te hebben gedaan bij de normale examencommissie daarna is hij naar de HBS gegaan. Klager heeft vervolgens een studie gedaan op HBO-niveau ([richting]). Vanaf dat moment begon klager met enige regelmaat aan angst- en panieklachten te lijden. Het begon met vage signalen. Later, toen klager ging werken, ontstonden er meer klachten. Klager had chronische faalangst. In zijn werk namen de klachten toe naarmate de druk groter werd.

2.5. Nadat klager zijn baan bij [bedrijf] had opgezegd in verband met deze klachten en ging werken bij de gemeente [plaats], ging het daar veler mis. Hij was inmiddels in [plaats] gaan wonen en getrouwd met zijn ex-echtgenote. Vanuit zijn functie als hoofd personeelszaken is klager uitgevallen in verband met ernstige psychiatrische klachten zoals depressies, paniekaanvallen en obsessief gedrag. In 1982 is klager uiteindelijk volledig arbeidsongeschikt verklaard. In datzelfde jaar is klager gescheiden van zijn echtgenote en teruggekeerd naar zijn laatste woonplaats [plaats]. Klager werd met regelmaat opgenomen op de PAAZ/Acute opname. Hij heeft gedurende zijn hele leven psychiatrische hulpverlening nodig gehad en medicatie gebruikt, tot op de dag van vandaag. In 2007 heeft klager een suïcidepoging gedaan. Vanaf 1983 tot vorig jaar is klager behandeld bij de GGZ [plaats]. Klager is nog steeds zoekende naar de beste hulp. Klager heeft altijd depressies die latent aanwezig zijn en ook slaapt hij slecht.

Klager is ervan overtuigd dat er verband bestaat tussen zijn psychiatrische klachten en het seksueel misbruik door aangeklaagde, hetgeen volgens klager ook door psychiater [naam] is vastgesteld. Aangeklaagde heeft een stuk van de ziel van klager kapot gemaakt. Daardoor is klager instabiel geworden. Zodra hij onder druk komt te staan, dan kan hij deze druk niet aan.

Hierdoor heeft klager zich nooit kunnen ontplooiën in zijn werk. Zowel emotioneel als financieel heeft klager veel schade geleden.

2.6. Klager voert deze klachtenprocedure in de hoop een spijtbetuyging te ontvangen van de kerkelijk gezagsdrager, nu aangeklaagde niet meer leeft. Daarnaast zou hij graag een financiële tegemoetkoming willen ontvangen in verband met geleden materiële en immateriële schade.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Provinciale Overste [naam] heeft, om recht te doen aan het ingediende klaagschrift, naar vermogen onderzoek gedaan in de archieven van de Nederlandse provincie en hij is in contact getreden met personen die mogelijk opheldering zouden kunnen geven. Provinciale Overste [naam] concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wel blijkt uit de personeelskaart van aangeklaagde dat hij in de periode waarin klager stelt te zijn misbruikt, in het klooster in [plaats] woonde en geen onderwijs meer gaf. Ook is gebleken dat de toenemende opvliegendheid van aangeklaagde en zijn woedeaanvallen (psychiatrisch patroon) hem niet langer geschikt maakten voor het onderwijs. Uiteindelijk is aangeklaagde opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Ter zitting heeft [naam] de klacht erkend en namens de Congregatie zijn oprechte verontschuldigungen aangeboden. Ook heeft de Congregatie de pijn erkend die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan door aangeklaagde. Provinciaal Overste [naam] heeft aangeboden te allen tijde bereid te zijn tot een openhartig gesprek, in de hoop hierdoor bij te kunnen dragen aan de verwerking van het aangedane leed.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert het feit dat klager aangeklaagde verwijt zich heeft afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde gedurende vier maanden 3 à 4 per week klager zijn hoofd minutenlang tegen zijn kruis heeft aangedrukt en gehouden en daarbij ondertussen op de (bedekte) billen van klager heeft geslagen, net zolang totdat aangeklaagde een zaadlozing kreeg. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn klacht heeft beschreven en toegelicht. De Klachtencommissie heeft daarbij mede in aanmerking genomen dat ter zitting is gebleken dat de persoonskaarten

eenmaal per jaar centraal werden ingevuld. Derhalve valt niet uit te sluiten dat wijzigingen die tussendoor plaatsvinden, daarin niet werden meegenomen. Derhalve spreekt dat de klacht van klager niet op doorslaggevende wijze tegen. Daar komt bij dat ouderenpsychiater [naam] heeft verklaard dat uit de medische gegevens van klager blijkt dat er reeds in 1977 is gerapporteerd over seksueel misbruik door een leraar die bijles gaf. Daarnaast heeft de broer van klager een steunverklaring opgesteld waaruit blijkt dat hij door zijn moeder op de hoogte is gebracht over hetgeen klager is overkomen. Ook broeder [naam] heeft het door klager gestelde misbruik ter zitting erkend.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde was als de broeder die klager bijles gaf, een persoon waarin klager vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Nu aangeklaagde is overleden zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Provinciale Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn inhoudelijke reactie als ook ter zitting namens de Congregatie het leed van klager te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 2 april 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.